

Doctor of Philosophy in Social Sciences Association
Ramkhamhaeng University

ตัวแบบการจัดการเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์

วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม

The model of management to reach the strategy of the community enterprise in Nakhorn Pathom province

จันทนา พงศ์สิทธิกาญจน¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม และสร้างตัวแบบการจัดการเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณ อาศัยตัวแบบสมการเชิงโครงสร้าง ประชากรได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน และเครือข่าย ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 3,171 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ ที่ความคาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกตามอำเภอ ทั้ง 7 ในจังหวัดนครปฐม เครื่องมือได้แก่แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยงด้วยวิธีอัลฟา ครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงในช่วง 0.70-0.97

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 50 ปี สถานภาพสมรส ระยะเวลาประกอบวิสาหกิจเฉลี่ย 5 ปี และมีจำนวนสมาชิกโดยเฉลี่ย 15 คน ผลการวิเคราะห์ตัวแบบการจัดการเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การจัดการวิสาหกิจชุมชน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ การบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ การจัดการวิสาหกิจชุมชน ตามลำดับ ส่วนนโยบายรัฐบาล และการสนับสนุน (Government Policies) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อ การจัดการวิสาหกิจชุมชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : วิสาหกิจชุมชน การบรรลุยุทธศาสตร์ ตัวแบบการจัดการ

Abstract

This research aims to study the factors affected the strategic achievement and to make up the model of management to reach the strategic achievement of the community enterprise in Nakhorn Pathom province. It uses the quantitative research with the structural equation modeling. The population is 3,196 of the members of the community enterprise and its networks in the province of Nakhorn Pathom. It calculates the size of the representative sample group by the calculation of Taro Yamane at 0.05 of the deviation. The number of the representative sample in the group is 356. The researcher uses the stratified random sampling in each of the 7 districts of Nakhorn Pathom province. The tool is the questionnaire which passed the content validity and accuracy by the Alpha Cronbach's method at 0.70 - 0.97.

The result of the research show that most of the people who answered the questionnaire are female. The mean age is 50 years old with the marital status and 5 years of the mean length of work in the enterprise. The mean number of the members is 15. The researched result, of the model of management to reach the strategic achievement of the community enterprise in Nakhorn Pathom province, finds that the management of the community enterprise affects positively and directly to the strategic achievement of the community enterprise in Nakhorn Pathom province. The Standardization for Community Product and the Local Wisdom affects positively and directly to the management of the community enterprise and respectively. The Government Policies affects negatively and directly to the community enterprise without statistic significant.

Keywords: community enterprise, strategic achievement, model of management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากนโยบายที่รัฐบาลได้มีการประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 128 ตอนพิเศษ 94 ง ในวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ข้อ 1.10 ซึ่งเน้นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุน สนับสนุนสินเชื่อรายย่อย โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย รวมถึงเพิ่มสวัสดิการของรัฐเพื่อเป็นการดูแลสังคมในชุมชน จัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการ และประชาชน โดย (1) เพิ่มเงินทุนกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองอีกแห่งละ 1 ล้านบาท (2) จัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดยมีวงเงินเฉลี่ยจังหวัดละ 100 ล้านบาท (3) จัดตั้งกองทุนตั้งตัวได้ในวงเงินประมาณ 1,000 ล้านบาทต่อสถาบันอุดมศึกษาที่ร่วมโครงการ สนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อให้สามารถกู้ยืมเพื่อการสร้างอาชีพ ผนวกกับกลไกของ “หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ” ในสถานศึกษาโดยมุ่งให้เกิดวิสาหกิจนวัตกรรมใหม่ที่จะเป็นกลไกใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (4) จัดสรรงบประมาณเข้ากองทุนพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นจำนวนเงิน 300,000 400,000 และ 500,000 บาทตามลำดับขนาดของหมู่บ้าน เพื่อให้หมู่บ้านบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดการพัฒนาทางศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการสร้างเอกลักษณ์และการผลิตสินค้าในท้องถิ่นซึ่งจำเป็นต้องอาศัย (1) การสนับสนุนภารกิจของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในการผลิตงานศิลปหัตถกรรมอันทรงคุณค่า เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ

แก่ราษฎรผู้ยากไร้ให้สามารถพัฒนาเป็นช่างฝีมือด้านศิลปะที่มีความสามารถสูงและสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ (2) การบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีศักยภาพ ด้วยการสนับสนุนให้ชุมชน วิสาหกิจชุมชนใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นผนวกกับองค์ความรู้สมัยใหม่เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ การเข้าถึงแหล่งทุนและการตลาดเชิงรุกทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้มีศูนย์กระจายและแสดงสินค้าถาวรในภูมิภาคและเมืองท่องเที่ยวหลักที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวและการส่งออก (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี 2556) องค์ประกอบเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสร้างคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ในยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมเป็นฐานที่มั่นคงของประเทศ ทำให้ได้แนวทางเริ่มต้นในการบ่มเพาะผู้ประกอบการในชุมชนเป้าหมาย เป็นการเสริมสร้าง ผู้ประกอบการด้วยการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาด องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะชุมชน ตอบสนองความต้องการดำเนินธุรกิจชุมชนในการผลิตสินค้าและบริการในระดับฐานราก ส่งเสริมให้มีอัตราการอยู่รอดสูงและสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการอย่างเป็นมืออาชีพ

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญในฐานะที่อยู่ใกล้เมืองหลวงกรุงเทพ มีสภาพทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวค่อนข้างเร็ว จากข้อมูลจังหวัดพบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 137,815 บาทต่อปี โดยทั้งจังหวัดมีผลิตภัณฑ์มวลรวม ตามราคาประจำปี 132,810 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้น

อยู่กับสาขาอุตสาหกรรมมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 66,541 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาเกษตรกรรม คิดเป็นมูลค่า 12,895 ล้านบาท อันดับ 3 เป็นสาขา การค้าส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน คิดเป็นมูลค่า 12,681 ล้านบาท (สำนักงานสถิติ จังหวัดนครปฐม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) ศักยภาพและ การเจริญเติบโตของจังหวัด เมื่อพิจารณาประกอบ ร่วมกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครปฐม ประจำปี 2554 ที่เสนอวิสัยทัศน์ว่า “ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งพาตนเอง สร้างรายได้ และคุณภาพชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง” โดยกระบวนการวิสาหกิจชุมชน และพันธกิจที่ว่า (1) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ ในการบริหารจัดการทุนของชุมชน (2) ส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน (3) รับรองสถานภาพของวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และ (4) ประสาน ความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน อย่างมีเอกภาพ (อุไรวรรณ ทองบัวศิริไล 2554, หน้า 14)

ยุทธศาสตร์การสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน และสังคม ซึ่งเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศไปสู่ความสมดุลที่ยั่งยืน โดยจะต้องให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างทุน ของประเทศที่มีอยู่ให้มากขึ้น ได้แก่ ทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ รวมถึงทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างให้ชุมชนมีการรวมตัว กันอย่างเข้มแข็งมาร่วมคิดร่วมกันทำงาน เพื่อให้ ชุมชนสามารถบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากทุน ทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทางทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างมีดุลยภาพ

ทำให้ชุมชนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ ยากและสลับซับซ้อนได้ โดยเฉพาะปัญหาความ ยากจน ซึ่งต้องอาศัยชุมชนที่เข้มแข็งร่วมมือร่วมใจ ดำเนินการ สิ่งต่างๆ ที่กล่าวมานี้จะประสบความสำเร็จ ได้ยาก หากขาดการสนับสนุนและการจัดการ ที่ดี จึงสรุปได้ว่าการบรรลุนโยบายวิสาหกิจ ชุมชน จังหวัดนครปฐม จำเป็นต้องอาศัยปัจจัย และตัวแบบการจัดการที่มีคุณภาพ

ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเป็นฐานรองรับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมกันทุกด้านหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงภาคีการพัฒนาต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงต้องผนึกกำลัง ดำเนินงานการเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ด้วยการ กระตุ้นและสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมให้ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำและมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว และต้องอาศัยการพัฒนาตัวแบบการจัดการเพื่อ การบรรลุ ยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน เพื่อนำผล ของการพัฒนาดังกล่าว ในการสร้างฐานที่มั่นคง ต่อความเจริญ ในจังหวัดนครปฐม และในประเทศ ชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ตัวแบบการจัดการเพื่อ การบรรลุ ยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัด นครปฐม มีเป้าหมายดังนี้

1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ต่อการบรรลุ ยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม

2) สร้างตัวแบบการจัดการเพื่อการบรรลุ ยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตในด้านระยะเวลา ผู้วิจัยทำวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) ในระหว่างเดือน มีนาคม- ธันวาคม 2546

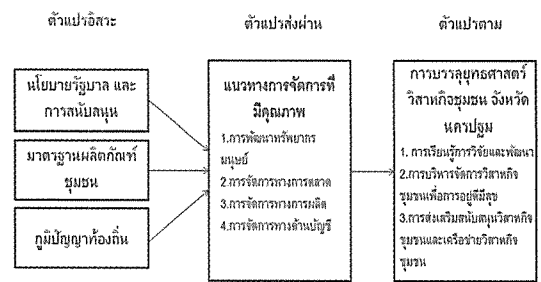
โดยกำหนด สภาพแวดล้อมภายนอกที่สำคัญเป็นตัวแปรอิสระไว้สามปัจจัย ได้แก่ นโยบายรัฐบาล และการสนับสนุน (เสรี พงศ์พิศ, 2548, หน้า 24 - 26) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2546) และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (สุรัชย์ บุญเจริญ, 2550)

ตัวแปรส่งผ่านได้แก่ แนวทางการจัดการ ซึ่งประกอบไปด้วย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (French and Bell, 1999) การจัดการทางการตลาด (Kotler, 2003) การจัดการทางการผลิต (Schroeder et al., 1986) และการจัดการทางบัญชี (อาร์ วิบูลย์พงศ์ และคณะ, 2549)

ตัวแปรตามได้แก่ การบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม (อุไรวรรณ ทองบัวศิริไล 2554, หน้า 14-18) ในสามมิติได้แก่ การเรียนรู้การวิจัยและพัฒนา การบริหารจัดการ วิสาหกิจชุมชนเพื่อการอยู่ดีมีสุข และการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตามลำดับ

กรอบแนวความคิดในการศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

- 1) การบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากแนวทางการจัดการที่มีคุณภาพ
- 2) แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากนโยบายรัฐบาล และการสนับสนุน
- 3) แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
- 4) แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน และเครือข่าย ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 3,171 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทากายามาเน่ (Yamane, 1967) ที่ความคาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) จำแนกตามอำเภอทั้ง 7 ในจังหวัดนครปฐม ดังนี้

ตาราง 1

กลุ่มตัวอย่างที่จัดเก็บ

อำเภอ	จำนวนผู้ประกอบการ				ประชากรสมาชิก (คน)	กลุ่มตัวอย่างสมาชิก (คน)
	วิสาหกิจชุมชน		เครือข่ายฯ			
	จำนวน	สมาชิก(คน)	จำนวน	สมาชิก(คน)		
1.เมืองนครปฐม	28	681			681	76
2.กำแพงแสน	27	359			359	40
3.นครชัยศรี	27	310			310	35
4.ดอนตูม	15	526			526	59
5.บางเลน	40	568			568	64
6.สามพราน	20	296	1	59	355	40
7.พุทธมณฑล	24	372			372	42
รวม	181	3,112	1	59	3,171	356

ที่มา : อุไรวรรณ ทองบัวศิริไล (2554, หน้า 19)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร หนังสือ บทความ รายงาน สิ่งตีพิมพ์ และรายงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้มาสรุปสร้างเครื่องมือ
2. กำหนดโครงสร้างของข้อคำถามและแนวคำถามสำหรับการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญนี้ได้แก่ อาจารย์ทางด้านบริหารธุรกิจ 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิสาหกิจชุมชน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 คน
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มวิสาหกิจ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 40 คนแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม

โดยการทดสอบความเชื่อถือได้ของมาตรวัด (Reliability Test) ด้วยวิธีการทางสถิติซึ่งพิจารณาจากการวัดค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) และด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (: Cranach Alpha Coefficient) โดยได้ค่าดังนี้

- 4.1 นโยบายรัฐบาล และการสนับสนุน ($\alpha=0.87$)
- 4.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ($\alpha=0.74$)
- 4.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\alpha=0.91$)
- 4.4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ($\alpha=0.70$)
- 4.5 การจัดการทางการตลาด ($\alpha=0.82$)

- 4.6 การจัดการทางการผลิต($\alpha=0.97$)
- 4.7 การจัดการทางบัญชี ($\alpha=0.80$)
- 4.8 การเรียนรู้การวิจัยและพัฒนา
($\alpha=0.96$)
- 4.9 การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน
เพื่อการอยู่ดีมีสุข ($\alpha=0.74$)
- 4.10 การส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจ
ชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ($\alpha=0.93$)
5. นำเครื่องมือที่ผ่านการหาคุณภาพ
แล้วไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถนำเสนอออกเป็นสอง
ส่วนได้แก่ ส่วนของสถิติพรรณนา และส่วนของ
สถิติสรุปอ้างอิงเพื่อตอบสนองมติฐานดังนี้

1) สถิติพรรณนา เพื่ออธิบายคุณลักษณะ
ของผู้ตอบแบบสอบถามผลการวิจัยจะนำเสนอใน
ตาราง 2

ตาราง 2

คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	100	28.09
	หญิง	256	71.91
สถานภาพ	โสด	85	23.88
	สมรส	231	64.89
	หย่า/ร้าง	25	7.02
	หม้าย	15	4.21
	min (max)	mean	SD
อายุ	23 (75)	49.18	8.47
ระยะเวลา	1 (24)	5.07	2.74
จำนวนสมาชิก	1 (103)	14.74	11.53

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.9) มีอายุเฉลี่ย 50 ปี สถานภาพสมรส (ร้อยละ 64.9) ระยะเวลา ประกอบวิชาชีพเฉลี่ย 5 ปี และมีจำนวนสมาชิก โดยเฉลี่ย 15 คน

ในส่วนการวิเคราะห์เพื่อศึกษาการบรรลุ ยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม ใน สามมิติได้แก่ การเรียนรู้การวิจัยและพัฒนา การ บริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อการอยู่ดีมีสุข

และการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนและ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตามลำดับ ผู้วิจัยใช้ เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) อาศัยอาศัยตัวแบบสมการเชิงโครงสร้าง (SEM : structural equation modeling) โดยก่อนการ วิเคราะห์เส้นทางผู้วิจัยได้ทำการทดสอบปัญหา การร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ผลการ วิจัยพบว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์คู่ใดก่อ ให้เกิดปัญหาดังกล่าว ดังในตาราง 3

ตาราง 3

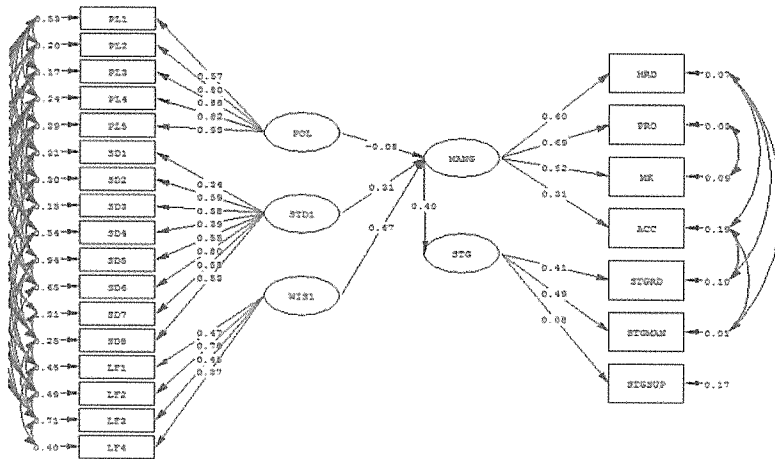
ผลการวิเคราะห์ปัญหาการร่วมเส้นตรงพหุ

	นโยบายของรัฐ	มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	การจัดการการผลิต	การจัดการการตลาด
นโยบายของรัฐ	1.00					
มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน	0.70	1.00				
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	0.71	0.60	1.00			
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	0.71	0.64	0.67	1.00		
การจัดการการผลิต	0.70	0.69	0.67	0.78	1.00	
การจัดการการตลาด	0.49	0.64	0.53	0.77	0.75	1.00
การจัดการด้านบัญชี	0.44	0.35	0.64	0.63	0.52	0.45

ผลการวิเคราะห์จาก พบว่าตัวแปรทั้งหมด ไม่มีคู่ใดมีปัญหาการร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ เส้นทางโดยใช้ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบ

ความสอดคล้องและความกลมกลืน ของตัวแบบ กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และผลที่เกิดขึ้นหลังจาก ปรับตัวแบบแล้วดังนี้

Chi-Square=511.01, df=152, P-value=0.01000, RMSEA=0.011

ภาพ 2 ตัวแบบการจัดการเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม (หลังปรับ)

ตาราง 4

ตัวแบบการจัดการเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม

ตัวแปรอิสระ	การจัดการที่มีคุณภาพ			การบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจ		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
นโยบายของรัฐ	-0.08	-	-0.08	-	-0.03	-0.03
<i>t-value</i>	1.83		1.83	-	0.73	0.73
มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน	0.31	-	0.31	-	0.12	0.12
<i>t-value</i>	6.80**		6.80**	-	2.72**	2.72**
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	0.67	-	0.67	-	0.27	0.27
<i>t-value</i>	5.72**		5.72**	-	2.29**	2.29**
การจัดการที่มีคุณภาพ				0.40	-	0.40
<i>t-value</i>				5.99**	-	5.99*

DE = Direct Effect, IE = Indirect Effect, TE = Total Effect, * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการวิสาหกิจชุมชน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ การบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม ($\beta=0.40$) ส่วน มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ การจัดการวิสาหกิจชุมชน ($\gamma=0.31$) และ ($\gamma=0.60$) ตามลำดับ ส่วนนโยบายรัฐบาล และการ

สนับสนุน (Government Policies) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อ การจัดการวิสาหกิจชุมชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\gamma= -0.08$) เมื่อนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ตามองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor analysis) สามารถนำเสนอได้ในตาราง 5

ตาราง 5

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	R ²	λ	tV
นโยบายของรัฐ				
	ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุน	0.12	0.57	2.68*
	ดำเนินการเพิ่มวงเงินกองทุนหมู่บ้าน	0.80	0.80	19.41**
	จัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	0.80	0.88	20.18**
	ให้สถาบันอุดมศึกษาที่ร่วมโครงการ	0.52	0.82	13.48**
	พัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน	0.63	0.93	18.07**
ภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ในชุมชน	0.15	0.47	6.64**
	แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ในเครือข่าย	0.54	0.78	14.27**
	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผลิตผลิตภัณฑ์	0.10	0.48	2.14*
	สัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ในท้องถิ่นถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น	0.29	0.37	10.17
มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน				
	มีความปลอดภัยในการใช้งานและการอุปโภค	0.15	0.34	3.40**
	วิสาหกิจชุมชนของท่านอำนวยความสะดวก	0.32	0.59	10.32**
	มีผลิตภัณฑ์มีคุณภาพได้มาตรฐานสมกับราคา	0.51	0.58	14.97**
	มีคุณภาพ และสมรรถนะในการทำงาน	0.12	0.39	6.22**
	มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร	0.14	0.55	14.00**
	สามารถลดต้นทุนการผลิตและราคาจำหน่าย	0.31	0.80	17.00**
	มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นพื้นฐาน	0.48	0.55	12.95**
	สร้างความนิยมเชื่อถือในสินค้าที่ผลิต	0.46	0.53	12.97**

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	R^2	λ	tV
การจัดการที่มีคุณภาพ				
	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	0.89	0.60	-
	การจัดการทางการผลิต	0.87	0.69	29.76**
	การจัดการทางการตลาด	0.65	0.52	20.85**
	การจัดการทางการบัญชี	0.30	0.31	13.06**
การบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม				
	การเรียนรู้การวิจัยและพัฒนา การบริหารจัดการ	0.64	0.41	-
	วิสาหกิจชุมชนเพื่อการอยู่ดีมีสุข	0.92	0.49	9.12**
	สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย	0.32	0.08	3.41**

ผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายรัฐบาล และการสนับสนุน เมืองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดได้แก่ จัดสรรงบประมาณเข้ากองทุนพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เพื่อให้หมู่บ้านบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง ($\lambda_X = 0.93$)

ปัจจัยด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เมืองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดได้แก่ วิสาหกิจชุมชนของท่านใช้ทรัพยากรกำลังคนอย่างประหยัดที่ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและราคาจำหน่ายลงได้ ($\lambda_X = 0.80$) ปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เมืองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดได้แก่ วิสาหกิจชุมชนของท่านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดทำแผนแม่บทภายในวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในระดับเครือข่าย ($\lambda_X = 0.78$)

ปัจจัยด้านแนวทางการจัดการ เมืองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดได้แก่ การจัดการทางการผลิต ($\lambda_Y = 0.69$)

ปัจจัยด้านการบรรลุยุทธศาสตร์วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม เมืองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดได้แก่ การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อการอยู่ดีมีสุข ($\lambda_Y = 0.49$)

สรุป และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่องตัวแบบการจัดการเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม พบว่า การจัดการที่มีคุณภาพมีผลสำคัญต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน โดยปัจจัยที่มีความสำคัญในสามอันดับแรกได้แก่ การจัดการทางการผลิต การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการจัดการทางด้านการตลาด ตามลำดับ การจัดการทางการผลิตถือเป็นหัวใจหลักต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม สอดคล้องกับแนวคิดของ Schroeder, Anderson,

and Cleveland(1986) ซึ่งเสนอว่าคุณภาพการจัดการทางการผลิตเป็น การรับประกันว่าผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่เสร็จออกมาจากระบบการผลิตต้องมีคุณภาพตรงตามเกณฑ์กำหนดทุกอย่าง หากทำได้อย่างถูกต้อง ถูกใจ และถูกจังหวะเวลา ย่อมเป็นที่เชื่อถือได้ว่าจะประสบผลสำเร็จในการบริหารการผลิต ในส่วนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญในแง่ของ การเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ และความสามารถให้แก่บุคคลเพื่อที่จะทำงานในองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในภาวะปัจจุบัน (French & Bell, 1999) และปัจจัยการจัดการทางด้านการตลาด ซึ่งมีหน้าที่ ระบุวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์อย่างชัดเจนเพื่อจะได้ดำเนินธุรกิจได้ตรงตามเป้าหมาย (Kotler, 2003) ผลการวิเคราะห์ ในตาราง 3 ยังพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการตลาดมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r=0.77$) ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องทรัพยากรมนุษย์กับเรื่องการตลาด สอดคล้องกับแนวคิดของ วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย (2556) ที่เสนอว่า สำหรับปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการแล้ว หัวใจหลักที่จะทำให้เกิดความประทับใจต่อการซื้อขึ้นอยู่กับพนักงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงมีหน้าที่ต้องเอาใจใส่ต่อการให้บริการของตัวพนักงานเป็นพิเศษ

ส่วนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดการวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม ที่มีคุณภาพเกิดขึ้นจากปัจจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นต้นทุนสำคัญในการก่อให้เกิดการจัดการที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือศาสตร์และศิลป์ของการดำเนินชีวิต ความรู้และคุณธรรม เหตุผลและจิตวิญญาณของท้องถิ่นซึ่งถ่ายทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ทำให้

คนสามารถจัดการชีวิต จัดการชุมชน การจัดการทรัพยากรในสมัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ ทำให้บรรพบุรุษอยู่มาได้ถึงทุกวันนี้ ถือเป็นทุนชุมชน (สุรัชย์ บุญเจริญ, 2550)

อันดับถัดมาได้แก่เรื่องของมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ ที่ว่า ผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชน ต้องเน้นให้มีการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยการใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีมาตรฐานทั้งในระดับประเทศและระดับสากล (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม 2546) ส่วนปัจจัยที่ยังมีปัญหามาเนื่องจากส่งอิทธิพลทางต้นเชิงลบ ถึงแม้จะยังไม่มีความสำคัญเพียงพอให้แก่เรื่องของนโยบายรัฐบาล และการสนับสนุน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. การจัดการที่มีคุณภาพ ถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม ดังนั้นการให้ความรู้ความเข้าใจต่อในชุมชนถึงความสำคัญในการเรียนรู้ต่อการจัดการจะช่วยสร้างศักยภาพที่เข้มแข็ง ให้กับคนในชุมชน ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงไม่ควรหลีกเลี่ยงต่อการศึกษาปัจจัยดังกล่าว โดยอาจใช้วิธีของความร่วมมือไปยังสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น อาทิ มหาวิทยาลัย หรือ มหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใกล้เคียงในการจัดอบรมคนในชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดการด้านบัญชี ซึ่งยังถือว่าเป็นจุดอ่อนสำคัญของ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม

2. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ซึ่งถือเป็นทุนในการสร้างการจัดการที่ดี และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งถือเป็นตัวควบคุมและประกันคุณภาพของสินค้า เป็นส่วนที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้วางนโยบายพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และปัจจัยที่ต้องได้รับการสนับสนุนและปรับกระบวนการทัศนใหม่ได้แก่นโยบายรัฐบาล และการสนับสนุน ซึ่งทางภาครัฐต้องกลับไปทบทวนและทำวิจัย เพื่อหาหนทางในการสนับสนุนใหม่ให้ตรงกับความต้องการของวิสาหกิจชุมชน นครปฐมอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยดังกล่าวเก็บข้อมูล เฉพาะกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐมเท่านั้น ผู้ที่สนใจอาจพัฒนาตัวแบบต่อไปยัง วิสาหกิจชุมชนอื่นๆ ก็อาจจะได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างหรือคล้ายคลึงเพื่อ

ยืนยันความแม่นยำตรงของตัวแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวมถึงอาจจะก่อให้เกิดแนวคิดในเชิงเปรียบเทียบได้อีกด้วย

2. การศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาในรูปภาคตัดขวางในช่วงระยะเวลาหนึ่งผู้ที่สนใจอาจจะขยายเวลาในการศึกษาแบบ อนุกรมเวลา เพื่อดูความคงเส้นคงวา ของผลกระทบของการจัดการเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม ในระยะยาว

3. งานวิจัยฉบับนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งได้ข้อมูลในระดับกว้างแต่ไม่สามารถลงลึกในรายละเอียดได้ดีนัก ผู้ที่สนใจอาจจะนำแนวคิดดังกล่าวไปทำวิจัยแบบผสม หรือเน้นไปทางวิจัยเชิงคุณภาพก็ได้

เอกสารอ้างอิง

- วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย (2556). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านสะดวกซื้อ เซเว่น อีเลฟเว่น ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารปัญญาภิวัฒน์* , 4(2) (เดือนมกราคม-มิถุนายน 2556)
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.(2546). *เอกสารคู่มือการบรรยายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม, ค้นเมื่อ 21 กันยายน 2556, จาก [http:// www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=299](http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=299)
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2556). *นโยบายของรัฐบาล*. ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2556, จาก [http:// www.thaigov.go.th/government-policies.html](http://www.thaigov.go.th/government-policies.html)
- สุรัชย์ บุญเจริญ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีวิสาหกิจชุมชนประเภทเครื่องปั้นดินเผา*
กรณีศึกษา บ้านมอญ ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- เสรี พงศ์พิศ. (2548). *ฐานคิด : จากแผนแม่บทสู่วิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพฯ: พลังปัญญา.
- อารี วิบูลย์พงศ์. (2549). *ร้อยแปดวิสาหกิจ (ใน) ชุมชน : แนวทางการวิจัย กลยุทธ์กรณีศึกษา*. เชียงใหม่ : ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อุไรวรรณ ทองบัวศิริไล . (2554) *รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครปฐม*. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม. ค้นเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://www.sceb.doae.go.th/Documents/datachw/ นครปฐม.pdf>
- French, W. L. & Bell, C. H. Jr. (1999). *Organization development : Behavioral science interventions for organization improvement. (6th ed.)*. Upper Saddle River. NY : Prentice- Hall.
- Kotler,P. (2003). *Marketing management. (8th ed.)*. Upper Saddle River. NJ : Prentice- Hall.
- Schroeder, R.G., Anderson, J.C., & Cleveland, G. (1986). The content of manufacturing strategy: An empirical study. *Journal of Operations Management*, 6(4), 405-415
- Yamane,T. (1967). *Statistic : An introductory analysis. (2nd ed.)* New York : Harper & Row.